

Hygienråd för badanläggningar

I detta råd ges förslag på hur egenkontrollarbetet när det gäller hygien kan bedrivas i ett bassängbad. En bra och fungerande egenkontroll förbättrar badmiljön för de besökande gästerna och även för personalen som arbetar i badanläggningen. Varje verksamhetsutövare ska arbeta aktivt för att förebygga hälsorisker för de som besöker badet. Störst hälsorisk vid ett bad är brister i badvattenkvaliteten. Den enskilt största föroreningsbelastningen på badvattnet, utgörs just av badgästerna.

Detta är anledningen till att det är centralt att arbeta aktivt med förebyggande hygieninsatser och att badande informeras om vikten av en god personlig hygien. Utöver minskad belastning på reningsanläggningen och bättre vattenkvalitet bidrar god hygien till lägre risker för smittspridning.

Vinsterna med ett välskött bad, med hygienregler som följs, är många; en mycket trevligare och angenämare badupplevelse med fräschare vatten och en minimerad risk för hud-, näsa- och ögonirritationer. God hygien hos badande innebär minskad klorförbrukning vilket är bra ur ett miljöperspektiv och även för personalens arbetsmiljö. När individhygienen är god kan man även minska på städkemikalierna.

För vissa badanläggningar kan det krävas mer försiktighetsmått än vad som framkommer av detta råd på grund av extra infektionskänslighet hos badgästerna, t ex vid terapibassänger.

I detta råd ges förslag på hur egenkontrollarbetet kan bedrivas.

Vilka är hälsoriskerna?

I första hand kommer smutsen i vattnet från de badande, till exempel i form av fett från hud och kosmetika samt från mikroorganismer som bakterier och virus. De flesta organismer som finns i badvattnet är sådana som normalt finns på kroppen, i munnen och i näsan hos de badande. Även ledningsvattnet kan i viss mån bära med sig mikroorganismer. Följande är exempel på vad badgäster skulle kunna drabbas av:

- Virus, t ex magsjukevirus, kan smitta i vattnet om man kommer i direktkontakt med viruset. Vårtvirus kan smitta via fuktiga golv. De flesta virus dödas dock relativt fort av klor.
- Pseudomonas aeruginosa (PA) är en sjukdomsframkallande bakterie som t.ex. kan ge feber, utslag, infektioner i ögon och öron. Bakterien är motståndskraftig mot klor. Provtagning ska ske på PA månatligen.
- Cryptosporidium är en protozo som orsakar diarré. Även denna är motståndskraftig mot klor, men sällsynt.
- Trikloraminer bildas då klor reagerar med urin och andra kväveinnehållande föroreningar i vattnet. Kloraminer avges till luften och kan främst ge besvär av "klorluk", irritation i

ögon och andningsvägar, lungpåverkan samt illamående.

- Legionella växer till i stillastående vatten med låg temperatur. Risker kan finnas i duschar och övriga platser där aerosoler bildas, t ex bubbelpooler, vattenrutschkanor. Bakterien kan orsaka lunginflammation.
- Alger kan bilda grönaktiga ytor, "filmer". Alg och biofilm är gömställen för mikroorganismer. Biofilm kan även göra golvet fläckvis halt.

Egenkontroll

Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur miljö- och hälsoskyddsperspektiv, allt enligt förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (6 §). Utbildning av personal ska ingå som en del i verksamhetens egen kontroll, med regelbundna uppdateringar. Utbildningen ska omfatta hur god hygien upprätthålls hos de badande. Personalen bör informera om tydliga hygienregler till alla badande och ge extra information till barn och unga vid simundervisning och skolbesök.

Lagstiftning

Miljöbalken (1998:898).

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om bassängbad (FoHMFS 2014:12)

Socialstyrelsens handbok om bassängbad - hälsorisker, regler och skötsel

Vattenrening - Handbok för bassängbad